

Un mite clàssic i torbador

Les Bernardes de Salt dedica un cicle expositiu a l'atracció pel Mediterrani que recrea bellesa, identitat i erotisme

María Belmonte proposa un recorregut visual pels viatges dels seus 'Peregrinos de la belleza'

L'historiador Edward Gibbon va passar només unes hores al Capitoli de Roma, però van ser suficients perquè dedicés la resta de la seva vida a escriure la magna Decadència i caiguda de l'Imperi romà. Al cap de dos segles, Marguerite Yourcenar, encara adolescent, va visitar les ruïnes del palau d'Adrià a Tívoli, però van haver de passar quaranta anys perquè de sobte, mentre travessava els Estats Units en tren, li'n revingués el record i comencés a escriure frenèticament les Memòries d'Adrià. El descobriment del Mediterrani ha donat lloc a raptos d'inspiració i somieig tan o més extraordinaris que aquests, sobretot des que als segles XVIII i XIX es va generalitzar l'experiència del Grand Tour: el viatge prescriptiu de l'alta societat dels països del nord cap a la càlida Arcàdia del sud, glorificada per Winckelmann i Goethe. Darrere d'ells, van venir tota una colla d'"adoradors del sol i bevedors de llum", com s'hi refereix l'escriptora María Belmonte, que ha traslladat algunes d'aquelles vides tocades per la sensualitat d'unes terres impregnades de salobre, olor de llimoner i la blancor de les ruïnes en una exposició a Les Bernardes [<http://www.bernardes.cat/>] de Salt inspirada en els viatges dels seus Peregrinos de la belleza (Acantilado).

Amb el títol genèric d'Enlluernats pel Mediterrani, la rememoració dels viatgers romàntics constitueix el pinyol d'un cicle expositiu que es completa amb la primera presentació de l'artista francès Léo Caillard (París, 1985) a l'Estat, amb Hipsters in Stone, i amb l'apropiació del mite fundacional grec per part dels noucentistes que van representar les excavacions d'Empúries com a "mirall de Catalunya". Tres de les sales de l'antic convent estan dedicades, fins al 30 d'abril, a resseguir les vides dels pelegrins de María Belmonte, des d'Axel Munthe i Norman Lewis a D.H. Lawrence i Patrick Leigh Fermor, amb una atenció singularitzada, molt intencionadament a l'espai de l'església, a Wilhelm von Gloeden, que va recrear al seu refugi de Taormina (Sicília) una Arcàdia particular, poblada de pastors púbers, lletosos i desvagats, que van donar lloc a una de les iconografies homosexuals més difoses de principis del segle XX. Les seves fotografies d'adolescents sicilians nus, tractats amb una estètica molt acurada que reproduïa una espècie de Gènesi homèric, ofereixen una mirada pertorbadora— com d'altra banda ho és sempre la nuesa, tal com remarca Belmonte— a aquella Mediterrània impàvida i pudibunda que va escenificar el neoclassicisme del XIX, i que també van contradir els relats de Norman Lewis (un dels il·lustres estadants de Tossa), amb la seva indagació sobre la màfia, "el costat sinistre del vell mar", o Kevin Andrews, que adoptaria les formes dels grecs feréstecs, assumint els seus costums austers i fins les samarres de pell de xai.

Léo Caillard proposa un viatge invers, transformant escultures clàssiques dels museus europeus en icones del present en un joc anacrònic que té tant d'irreverència com de subversió. A la darrera sala, Pau Guinart documenta la fascinació grega dels intel·lectuals catalans del nou-cents, una "història d'hellenització frustrada" que s'allarga fins als Jocs Olímpics del 92. La proposta es completa amb un cicle de conferències que portarà a Salt autors com Luis Antonio de Villena, Jacinto Anton, Xavier Moret i Basilio Baltasar.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 14-02-2021, Pàgina 42

-El Punt Avui. Nacional 14-02-2021, Pàgina 26

